

que hagi actuat la influència, tant d'estordir com del suposat estornir de STURNUS; que, en la consciència popular, essent sinònims, de forma tan atansada i derivats tots dos de noms de moixons tan semblants, havien de formar poc menys que una unitat indestruïble. Però és inevitable afegir que deu haver-hi hagut contacte i influències encara amb altres mots. En primer lloc *estamordir*, per bé que aquest tingui una història molt diferent i una etimologia en gran part o en tot independent, i li dediquem article a part; de tota manera s'ha de creure que influència entre els dos mots sí que n'hi ha hagut.

D'altra banda hi ha en llengua d'oc, i ja antigament, encara una altra forma *estavanir*, que ja llegim en *Flamenca* (mj. S. XIII): l'enamorat «tremblar --- / e badalhar e sanglotir, / plànher, sospirar e plorar, / *estavanir* e ablesmar» (v. 3306); modernament Mistral ha escrit «lis auturo / ounte l'amour de-longo duro, / ounte li cor *estavani* / au sen de Dieu se van uní» (*Nerto* VII, 384); actualment Barceloneta *estavani* adj. «abrupti» (Arnaud-Morin); llgd. or. *estabani*, -*avani*, pâme, évanoui» (Sauvages), Pezenàs *s'estabani* «s'évanouir, perdre connaissance» (Mazuc), Clarmont d'Erau *s'estabani* «s'évanouit» (Pastre), bearnès *estabani* «étourdir», «causer du trouble», *s'estabani* «être étourdi, s'évanouir»; que passa en part a la conjugació en -ARE, *estabanât* «étourdi, écerveler» (Lespy-R.; Palay). La font d'aquesta alteració la podem veure en *esvanir*, que ja es troba més o menys en oc. ant.: PDPF registra *s'évanir* «disparaître», *esvanoir*, *envanir* intr. «s'évanouir», *esvanezir* tr. «anéantir», etc.

Hi ha, així mateix, la família pre-romana de BORNI, amb els seus sequaços pre-romans (*borniassa*, *esborneiar*, etc.) que hi tenen contacte, a base de la noció de 'balb, buit, insensible', que sembla haver estat bàsica en aquesta família de mots. És possible que hi hagi quelcom en comú amb el grup que estudio en el DCEC, s. v. ESTRAMONIO (cf. aran. *estremunià* 'atordir, deixar bocabadat', *Voc.Ar.*). I també amb oc. ant. *estornir*, variant d'*estornir* tr. «assaïllir, atacar» (PDPF), del germ. STURMJAN (al. *stürmen*, angl. *to storm*), si bé és veritat que en aquest cas és tan versemblant que hi hagi hagut influència d'*estabornir* sobre *estornir* convertint-lo en *estornir*, com un procés en sentit invers. En fi, caldrà examinar més detingudament si hi ha hagut realment derivacions de *labor=tambor* en -*nir* o -*nar* (capaces després d'ajudar a la creació d'*estabornir*); el PDPF registra, en efecte, un verb *tabornar* tr. «frapper» (semànticament hi podríem comparar llavors *atabalar*, *TABAL*);⁶ Benasc *tabornís* «tozudo»: *ixo Antonio ye mol tabornís* (Ferraz, 99), que hom imaginaria derivat de *ta(m)borinís*, vist que el mateix Ferraz hi recull *tamborinero* amb aquest sentit: «yes mol *tamborinero*, fillo» (Ferraz, p. 100); idea, però, a acollir amb desconfiança perquè el sentit de 'tossut' no es compagina bé amb el del tamborí, i d'altra banda el sentit de 'tossut' poc té a veure amb el d'*estabornir*.

A la Vall de Boí i altres valls veïnes se sent *entemunit* 'estabornit del cap' («va quedar entemunit», 1953,⁶⁰

«quan s'haguere *desentemunit* 'tornat en si de l'estaborniment del cap' [hauria trobat que ---]», 1971), però d'altra banda hi ha Vall Ferrera l'a '*ntomuit* 'estabornit' (Areu, 1933), i a Rialbe de Noguera sento «el va deixar *temuit*» (Joan Lluís Pallarès, 1961). En aquests últims hi deu haver l'acció del grup d'*estaboit* (< *estaboizit*) estudiat a dalt.⁷

DERIV.: *Estaborniment* [1507, Busa-N.]: «passades les primeres hores d'*estaborniment*, en què la visió de la mort indubitable ofegava la revolta de la vida ---», Coromines (*Presons Im.*, 127; també 201).

¹ Ed. Casac. iv, 22.19, ed. Soldevila, 782b, sense variants. L'ed. Bofarull porta *exabuit*, que ja he comentat a EIXABUIT.—² Així en l'ed. del *Bull. Soc. des anc. textes*. Huber dóna una ed. d'un text del mateix nom (RFgn. xxii, 988, cf. *Rom.* xxxv, 345), localitzat Prov. primera meitat S. xiv, on figura *estaborditz*, i potser mateix passatge.—³ Amb variants *estarrabouni*, -*mouni*, i a Ossau *estartamouni*: «que souy *estarrabouni* de ço qu'en diset», «d'un patac que l'à *estarrabouni*», «l'a abattu sans connaissance», Palay. En fi sembla que hem de tenir en compte, encara, que *L'Estabournio* és el nom d'un poble de l'Alt Llemosí (prop de Tula, Corrèze, fr. *Lestabournie*, per més que no es vegi gaire clar en quina forma això pot relacionar-se en forma semàntica i morfològica amb el nostre verb).—⁴ D'aquesta forma de verb, però amb una -*m*- com la del citat gironí *estambourni*, i *estra-* com en l'antic *estramordir*, sembla venir el prov. *estrambord* 'entusiasme, transports de joia'.—⁵ Sobre l'etimologia d'*estabornir* i el seu grup escriviren més tard Wartburg (*ARom.* iv, 269) i G. de Diego (*RFE* ix, 121), aportant-hi alguna de les idees que ací hem admès.—⁶ Cf. un fr. mj. *tabourdeur* 'el qui fa brogit', 'buscaraons', aplicada a un picaplets, en Eloi d'Amerval (Béthune, mj. S. xv), Andreas C. Ott, RFgn. xxvii, 333.—⁷ No crec, en canvi, que hi hagi relació amb el ll. TABES 'consumpció', TABIDUS 'migrat, consumit', per més que el TdF registri un *taba(s)sà* «noircir, mâchurer, barbouiller», i un *tabesat* 'sollat' hapax del Cart. de Milhau (*PSW* viii, 2). Ni que s'hagi de pensar en res pre-romà, a desgrat del grup del lit. ant. *stabas* 'ídol', pruss. ant. *stabis* m. 'pedra', lit. *stebùklas* 'obra meravellosa', *stebuklingas* 'meravellos', Pok., IEW, 1013.11; Voelkel, 188, 132.

Estabulació, estabular, V. estar

ESTACA, probablement d'un gòtic *STAKKA id. (ags. *staca*, angl. *stake*, neerl. mod. *staak*, esc. ant. *stjaki*, suec *stake*, id.), encara que ni la provenença dialectal dins del germànic i ni tan sols la procedència germànica d'aquesta família de mots romànica no són enterament segures. □ 1.ª doc. S. XIII.

«Passaren per un monestir de dones monges --- de Sistell --- de Perpinià, e van trencar les portes del monestir, e barrejaren e robaren la sglésia e totes quantes coses hi hac, que hanc no-y lexaren *staca*, que tot no se-n ho aportassen ab si», Desclot (§ 138, *NCl* iv,